

התנאים ההכרחיים

לקיומה של מדינה

האב שקנה לבתו מדינה

(סיפור אמיתי שהתפרסם בעיתון ידיעות אחרונות

31.12.14 הסיפורים הכי מטורפים של השנה)

האב שקנה לבתו מדינה

31.12.14 (סיפור אמיתי שהתפרסם בעיתון ידיעות אחרונות)

הסיפורים הכי מטורפים של השנה)

אב, שבתו בת ה-6 שאלה אותו, האם תוכל להיות נסיכה אמיתית מימש זאת. הוא חיפש באינטרנט אזורים שאינם שייכים לאיש ומצא שטח של 2000 קמ"ר על גבול מצרים וסודן. לאחר שהשקיע מאמצים דיפלומטיים רבים, ותרם כספים למצרים וסודן, קנה את השטח ושינה את שמו מביר-טאוויל ל"ממלכה של צפון סודן" הכתיר עצמו למלך, מה שהפך את בתו לנסיכה אמילי. מאז הכרתה, "הנסיכה אמילי" מסרבת להוריד את הכתר. לממלכה יש גם דגל: כחול עם כתר זהב וארבעה כוכבים.

לאחרונה, פנה האב לאיחוד מדינות אפריקה לקבל אישור רשמי לקיומה של המדינה. אמילי סיפרה כי חשוב לה לוודא שלילדי האזור יש מספיק לאכול. "דנו יחד מה ניתן לעשות כאומה על מנת לסייע", סיפר אביה.

שאלה:

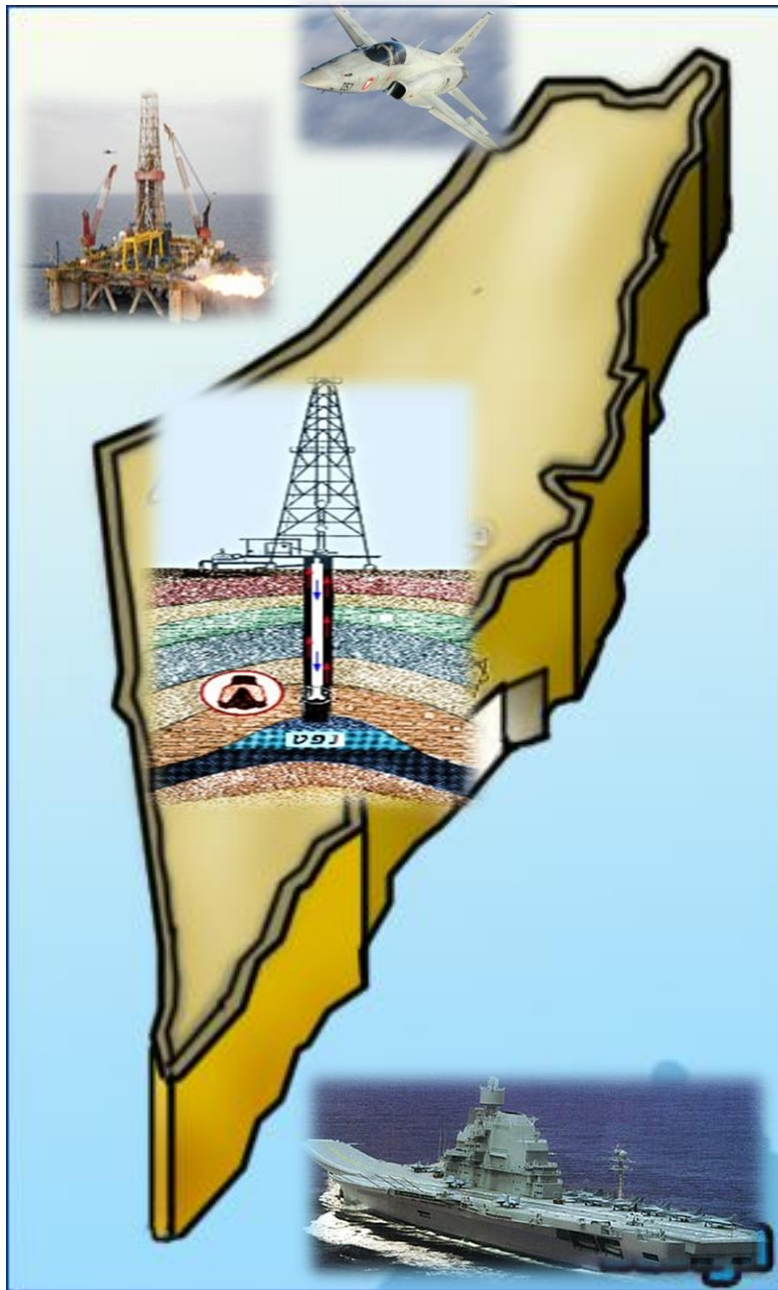
האם הממלכה של צפון סודן היא מדינה "אמיתית" בהתאם למרכיבים ההכרחיים לקיומה של מדינה?

פעילות

עריכת הצבעה: מי חושב שצפון סודן היא מדינה אמיתית?

מבצעים הצבעה

העלאת נימוקים: התלמידים מביעים דעתם.

טריטוריה

שטח מוגדר,
בעל גבולות
ברורים ומוכרים,
בתחומי היבשה,
האוויר והים
וכן התחום
התת-קרקעי.

שלטון

הגוף המנהל את ענייני המדינה. בעל סמכות לכפות את מרותו על השטח ועל האוכלוסייה באמצעות חקיקה, קביעת מדיניות, ביצוע ושיפוט.

ריבונות

עצמאות המדינה. אי-תלות. יכולתה של המדינה לנהל את ענייני הפנים שלה ואת ענייני החוץ שלה ללא התערבות של גורם זר.

**המשפט הבינלאומי קובע ארבעה קריטריונים
(המופיעים באמנת מונטוידאו מ-1933)
להגדרת מדינה:**

- (א) אוכלוסייה קבועה
- (ב) טריטוריה מוגדרת
- (ג) ממשל
- (ד) יכולת לקיים יחסי חוץ.

הדרך המקובלת להוכחת קיומו של הקריטריון הרביעי היא בקשה להתקבל כמדינה חברה באו"ם בהתאם למגילת האו"ם כדי להתקבל כמדינה חברה באו"ם על המועמדת לזכות קודם כל בתמיכה של רוב מיוחס מהחברות במועצת הביטחון וכן לזכות ברוב של שני שלישים בהצבעה בעצרת הכללית.

הכרה בינלאומית

הכרה של מדינות העולם בקיומה של מדינה.

מימוש הריבונות של המדינה ויכולתה לתפקד כראוי מתאפשרים ככל שיש
הכרה בינלאומית רחבה יותר במדינה כישות עצמאית.
ההכרה הרחבה והמלאה ביותר היא קבלת המדינה כחברה באו"ם.

היכולת לנהל יחסי חוץ עם מדינות אחרות תלויה במידת ההכרה לה זוכה
המדינה ממדינות העולם.
מדינה שאינה חברה באו"ם, בשל התנגדות של חברות הארגון לקבלה,
היא מדינה שאינה נהנית מהכרה בינלאומית רחבה ומכאן שנפגעת
יכולתה לתפקוד מלא.

מהי המדינה הקטנה בעולם?

באיזו מדינה נמצאת המדינה הקטנה ביותר בעולם?

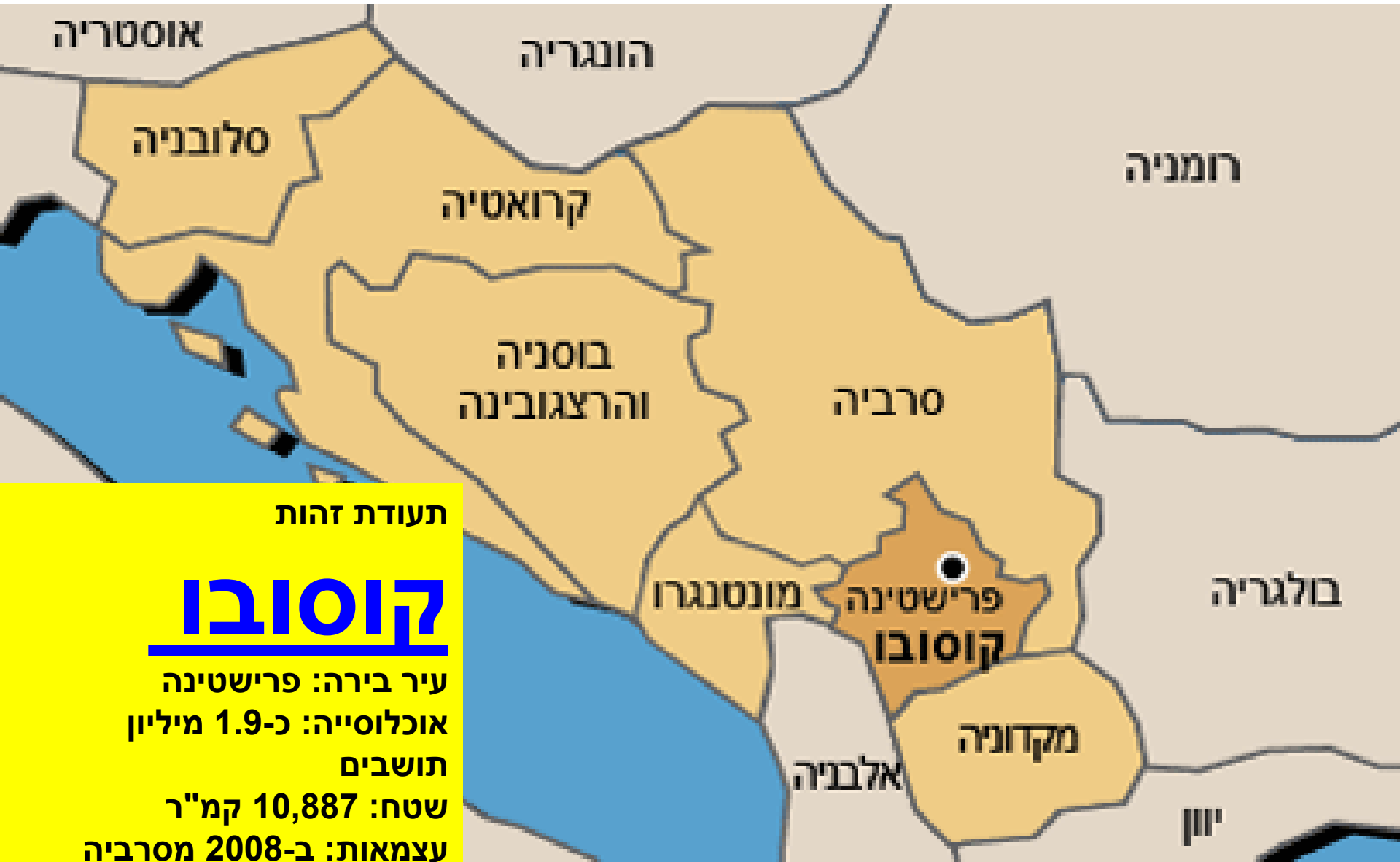
התשובה בסרטון הבא : [הוותיקן](#)

ציינו אלו מרכיבים קיימים בוותיקן , ההופכים אותה למדינה?

כמה מדינות קיימות בעולם?

בסרטון הבא תגלו את התשובה : [מדינות העולם](#)

ישויות פוליטיות ללא הכרה בינלאומית

תעודת זהות

קוסובו

עיר בירה: פרישטינה
אוכלוסייה: כ-1.9 מיליון
תושבים

שטח: 10,887 קמ"ר
עצמאות: ב-2008 מסרביה

קוסובו:

הכריזה על עצמאותה ב-17 בפברואר 2008, לאחר שהייתה טריטוריה אוטונומית של סרביה ונוהלה על ידי האומות המאוחדות.

למרות העובדה שיותר מ-75 מדינות מכירות בקוסובו, היא אינה חברה באו"ם כתוצאה מווטו שהטילה רוסיה, המתנגדת נחרצות להכרה בעצמאותה של קוסובו.

ישויות פוליטיות ללא הכרה בינלאומית

תעודת זהות - הרפובליקה הסינית

טאיוואן

עיר בירה: טייפה

אוכלוסייה: 23 מיליון איש

שטח: 35,980 קמ"ר

עצמאות: מעולם לא הכריזה על עצמאות

טאיוואן

מעמדה של הרפובליקה הסינית, טאיוואן, מורכב.

בפועל זוהי מדינה עצמאית, אולם היא מעולם לא הכריזה על עצמאות ואינה מוכרת כמדינה עצמאית על ידי הקהילה הבינלאומית. לאחרונה מתנהל ויכוח ער בטאיוואן בנוגע להכרזת עצמאות רשמית, בעוד סין העממית מאיימת כי תתקוף את טאיוואן אם זו תכריז על עצמאות.

סוגיות אקטואליות לדין ברצון לריבונות של עם

קטלזניה – חצי האי האיברי – רוצה להיפרד מספרד
[הרצון במדינה ריבונית](#)

[משאל העם והעימותים בקטלזניה](#)

[קטלזניה הכרזת עצמאות והיפרדות מספרד](#)

כורדיסטן – רוצה עצמאות

[עצמאות כורדיסטן](#)

שאלות בגרות

1. בחצי האי גיברלטר הסמוך לספרד חיים כשלושים אלף תושבים. יש להם פרלמנט וממשלה משלהם, אך בריטניה אחראית להגנה על חצי האי, והיא מנהלת את מדיניות החוץ שלו. לאחרונה פרץ סכסוך בין בריטניה לספרד על הדיג בקרבת חוף גיברלטר. בעקבות סכסוך זה השליכו תושבי גיברלטר, בהסכמת הבריטים, אל תוך הים לבנים גדולות. לטענת דייגים ספרדים, בכך נמנעה מספינות הדיג שלהם האפשרות להתקרב לאזור ולדוג דגים למחייתם, כפי שעשו הדייגים בעבר.

**ציין והצג תנאי לקיום מדינה שלא מתקיים בגיברלטר
הסבר כיצד תנאי זה בא לידי ביטוי בקטע.**

2. באחת ממדינות אפריקה פרצה מלחמת אזרחים שנמשכה לאורך שנים רבות. שנות המלחמה הארוכות הביאו להתפטרות הממשלה ולפיזור בית הנבחרים, בלי שתהיה אפשרות לערוך בחירות חדשות. כיום יש במדינה זו אי-סדר מוחלט, וכל אחד עושה כרצונו.

**ציין והצג את התנאי לקיומה של מדינה ריבונית שאינו מתקיים במדינה זו
הסבר את תשובתך על פי הקטע**

אל תשאל מה המדינה יכולה לעשות בשבילך, שאל מה אתה יכול לעשות בשביל מדינתך"

(ג'ון קנדי, נשיא ארה"ב)

הבע את עמדתך בעניין זה. (האם אתה תומך או מתנגד)
הצג שני נימוקים המתבססים על מושגים מתחום האזרחות
נימוק אחד לעמדתך ונימוק אחד (אחר) לעמדה המנוגדת לשלך.

בכתיבתך הקפד על הרכיבים האלה:

א. טענה — הצג את עמדתך באופן ברור.

ב. הנמקת עמדתך — הצג נימוק לעמדתך המבוסס על מושגים וידע מלימודי
האזרחות.

ג. הנמקת העמדה המנוגדת — הצג נימוק לעמדה המנוגדת לעמדתך, המבוסס
על מושגים וידע מלימודי האזרחות